

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 10-го Марца 1898.

Число 10.

Календарь.

10	Ч.	Порфирія, Севастьяна
11	П.	Проконія прер.
12	С.	Басилія псц. Марція
13	Н.	2 ПОСТУ. Еподіи
14	П.	Теодота
15	В.	Евтропія, Зенови
16	С.	Герасія, Юліана

Змѣстъ

А ми гѣчо на те? — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти изъ старо-го края. — Повинки. — Вѣсти работни-ка. — Де-що цѣкавое. — Сміхъ и правда. — Переписка редакціи. — Заплатки за „Свободу“. — Фейлетонъ: Чимъ есть для Русинѣвъ р. 1898? — Восточна бива. — Стихи: Верства. — Баранъ. — Сміхъ. — Господаръ хата. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступ-не и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYRHANT, PA.

И увѣдомлять секретара по-дъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYRHANT, PA.

А шы Русины вѣчо на те?

Вѣда! Правда бѣда и то ще й яка?! Си слова чути нынѣ скрѣзь вѣдь работни-ка и дробного бизнесѣты. Вагу снхъ словъ вѣдчули навѣтъ самы черевати капита-листы и спланкули кро-кодильчыми слезамп надъ долею меншого брата. Я-же-жъ они вѣдчули сею нужду рабочого люду а рад-ше коли настрашили ся, шобъ ти миліоны, котры здер-ли коштомъ поту и крови рабочого люду не пропали? Ты капиталистичный филозо-фы вѣдразу за однимъ за-махомъ розвязали экономі-че пытане. Кажуть они такъ: Знаете вы Братя(?) работни-ки чому вы не маєте робо-ты и вразъ зъ своєю роди-ною терпите нужду? Ось тому, що за богато васъ е

— будь васъ менше, вы ма-ли-бъ роботу що денно и заробляли бѣ на стѣлько, що могли-бъ выжити, а тымча-сомъ мы дуки, капиталисты таскали бы въ свои глубо-ки кишени ще больше ми-ліонѣвъ нѣжъ досл. А лже. Найлучше, кажуть о ти сер-дечий наши ошѣкны такъ: Обмежѣмъ эмиграцію тобто выдаймо таке право (мы маємъ грошѣ, тожъ и право наше), шобъ вже больше не приходили до Америки люде зъ краю.

И зъ тымъ мудрымъ (?) средствомъ для поправки ро-ботничою долѣ вырвали си они ще за президента Клевланда. Та тогдѣ, хоть се право перейшло, то тогдѣш-ный президентъ Клевландъ запротестувавъ прогнѣ того и право упало. За тепе-рѣшного президента Макин-лея зновъ урадили въ се-натѣ обмежити эмиграцію и мають теперъ повну надѣю, що се право ухвалить кон-гресмены и подпише пре-зидентъ.

Протавъ тои ухвалы про обмежене эмиграціи запротестували эмигранты внося-чи протесты, котрыхъ по-трохи налякали ся навѣтъ самы конгресмены, бо сей-часъ 141 конгресменѣвъ по-старала ся о подписъ 45,746 горожанъ своихъ выборцѣвъ, шобъ таки конче потреба не-допустити больше людей зъ старого краю. Цѣкавое есть тое, що помѣжъ тымъ подписама е богато нѣм-цѣвъ, Италіанѣвъ, а навѣтъ Славянъ. Певно, що подпи-сы тыхъ людей выморля наставники фабрикъ.

Хоть якъ они старають ся обмежити эмиграцію и може бути, що се право подпише президентъ, однакъ мы не повинны засыплати справы. До тыхъ протес-

товъ, проти ухвалы обме-женя эмиграціи повинны и мы Русины запротестовати, и въ першій линіи обяза-нны се зроби ти нашъ ру-ский организация, якъ „Р. Н. Союзъ“ и „Соединеніе“. Кро-мѣ нихъ повинны такожъ по-дати протесты поодиноки товариства работничі и по-літичній клубы. Аже-жъ сей бѣль выданный головно проти Славянъ, то-жъ и о-бавлякомъ ихъ станути въ своѣй оборонѣ а си протес-ты масамы будутъ впы-вати то таки зрѣбать якесь вражѣне и президентъ Макинлей готовъ не подписа-ти білю.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Зъ Ansonia, Conn.

Якъ нашъ крайнѣ пославъ грошѣ?

Кѣлько то разѣвъ читаемо въ газетахъ перестороги, шобы люде варовали ся жи-довъ, тыхъ пивокъ, котры суть нашъ тижко запрацю-ванный центъ при каждой случайности. Та-жъ весь свѣтъ знае, що нашого чо-ловѣка выгнали зъ батьков-скоп хаты въ свѣтъ за оци, въ Бразилію або Канаду лишъ жидѣвскій лихвы, а помимо того всего, нашъ чловѣкъ скорше потягне до жида, якъ до своего брата. Возьмѣмъ наприкладѣ эми-грацію, то та цѣла спочивае майже въ жидѣвскыхъ ру-кахъ. Нашого чловѣка, вѣд-учого до Америки провадитъ жидѣ-агентъ ажъ до Нью-Йорку и заперши его до пивницѣ, высасе зъ него послѣдній центъ, а потѣмъ чпсто продае его на фармы, где муситъ работи пару мѣсяцѣвъ за дармо. А въ додатку еще, коли его вы-сылае на фармы понапыхае

бѣдному чловѣкѣ повній ки-шенѣ розмаитыми информа-ційными писемамп, котры по наибольшій часті суть такого змѣсту: „Хто хоче послати грошѣ до старого краю, най выповнитъ тоту карту, кѣлько посылае и до-кого и най подпише свое-имя, а потѣмъ вложитъ то все разомъ зъ грошами до конверты, котра вже заадр-сована и кине до бакеы почтовой, а за 3 тижднѣ достане писмо зъ краю, що грошѣ выплаченѣ, до-кого були посланы.“ — Нашъ Русинъ отже заробляе доляры, складае ихъ до пу-лирса, котрый выфасу-вавъ на шифѣ, якъ рекрутъ торнѣстру, а потѣмъ вѣд-сылае жидѣвъ. А коли гро-шѣ пропадутъ, якъ звычай-но дѣе ся, то поскребаетъ ся въ голову в „жебы ты то и нопо“, подумае собѣ. Анѣ навѣтъ другому о томъ не скаже, бо ганьбитъ ся.

Такъ ту зрѣбавъ оденъ нашъ крайнѣ, котрого име-ни не подаю, бо то старый американъ, то бы ганьба була. Вѣтъ такъ звыкъ бувъ посылати грошѣ черезъ жи-довъ и то не лишъ свои грошѣ, але и другихъ кра-йнонѣвъ. Одному крайнови Дмитрови Борысевичю, зъ Вортного, такъ пославъ, що грошѣ пропали, а вѣтъ по-тѣмъ мусѣвъ ихъ звернути и такъ славно скончила ся его агенція.

Другій знова такой выпадокъ ставъ ся ту зъ жида-ми и нашими християнами. Нашъ крайнѣ Йосифъ Борысевичъ, котрый ту прийшовъ зъ Олифанту, хотѣвъ стя-гнути собѣ ту грошѣ вѣдь жидо Шпѣца, славного рус-кого банкира (встыдъ и гань-ба для олифантскихъ Руси-новѣ), котрому то жидѣви давъ Борысевичъ до ско-аня

\$180.00. Я ему кажу, шобы показавъ банку книжку, бо думавъ-емъ собѣ, що то може дакій правдивый банкъ того якогось Шпѣца, чи тамъ якъ его звать, а вѣтъ мешъ ту показуе штороу книжку, на котру може Борысевичъ достати лишъ гро-шѣ, коли ласка жидѣва, але примусити бы его нѣхто не зрмусивъ, бо о такомъ банку власть американска не знае.

— Та-же Шпѣцъ — каже менѣ Борысевичъ — має про-перты.

— Добре, добре — кажу — ту были такы жидки зъ тысячными пропертами, а потѣмъ забрали ся до чор-товой мамы, анѣ нѣхто не знавъ коли и якъ, а людамъ грошѣ пропали.

И дѣйсно оно такъ е. Жида роблять грошѣ на нашихъ людяхъ, бо не до-сытъ, що въ жидѣвскыхъ шторахъ купують, але еще тижко заробленный грошъ вѣддають нехристовп до рукъ. Жида за ти грошѣ закладають великы шторы, будують гавзы, жиють собѣ по пански, потѣмъ банкру-тують, черезъ що нашимъ людемъ грошѣ пропадаютъ, а они богатѣють. Не оденъ може скаже: „Е що тамъ жидѣ грошѣ, а не пронали менѣ“. All right, до часу збанокъ воду носить. Не попаривъ-сь сл, але можешъ еще попарити ся. — Жидѣ зъ початку схлѣбѣе тобѣ, уходитъ за твого прия-теля, але то, якъ кажу, лишъ до часу, бо вѣтъ шпе-кулянтъ, хоче больше ты-сячѣвъ нажати, але потѣмъ якъ спаритъ то спаритъ, лишъ очи вытрѣщитъ. Та-де тобѣ жидѣ може бути приятелемъ, еще до того такой хуситъ, коли навѣтъ

его религія не каже ему такимъ бути. Его талмудѣ, гей бы то его писмо святе, выразно ему каже, що лишъ жида народъ выбранный, тай що цѣлый свѣтъ лишъ до жидѣвъ належати має и шобъ жидѣ украде у християна, то вѣтъ не украде, лишъ собѣ свое взявъ. А жидѣ своей религіи крѣико держитъ ся и шо она ему каже, то все зъ посвященемъ ро-ботѣ и зъ посвященемъ кра-де и опукуе. Ажъ жалъ чловѣка бере, коли поду-мати якъ то жида богатѣ миллионеры, а нашъ чловѣкъ бѣднѣй тай бѣднѣй. Прийшовъ жидѣкъ до Аме-рики зъ того самого села цѣло и нашъ чловѣкъ и по шару рокахъ, жидѣкъ має шторы, гавзы, богачъ собѣ, а нашъ чловѣка робитъ ра-зомъ зъ муломъ въ майнахъ за доллара, котрого и такъ на пейду жидѣви занесе тай нѣколи нѣчого не має, лишъ все плаче, що не має цастя. Але цасте само не прийде, треба собѣ сго выбороти, а тымъ орудіемъ есть и а у-ка. Жидѣ учитъ ся зъ книж-кою, а нашъ чловѣкъ чер-пае мудрѣсть зъ кека. За то жидѣ мудрый, а нашъ чловѣкъ глупый. Жидѣ має грошѣ, а нашъ чловѣкъ жебракъ, чи-жъ не прайда любѣ читателѣ?

А теперъ еще разъ вер-таю ся до тыхъ, що то по-сылають грошѣ до краю и раджу имъ, яко шпрый Ру-синъ и приятель своего Ру-ского народа, шобъ не по-вѣряли своихъ центѣвъ жи-дамъ або якимъ тамъ прои-дпѣвѣтамъ, але удавали ся до своихъ. Нашѣ Русины вже, славити Бога, зачина-ють приходити больше до розуму, а именно вѣдь коли зачали читати такы просвѣ-тнѣ газеты, якъ наша лю-

безна „Свобода“, то правды ва приятелька нашего аме-риканского Русина. И мы маємо вже теперъ больше бизнесменѣвъ, честныхъ и правдивыхъ патриѣтовъ, котры вамъ помогутъ, подадутъ ра-ду и совѣстно обслужать въ всякихъ интересахъ. Прав-да оно и то, що найде ся кукль и въ найчистѣйшой пшеници, такъ и мѣжъ на-шими людемъ мѣгъ бы най-ти ся вечесный чловѣкъ, та за то не можъ заразъ всѣхъ судити послѣ того одного. Таке дѣчо въ кож-дѣй народности трафитъ ся. Мы Русины, если не будемо одини другимъ помагати, од-ни другимъ вѣрити и жити братскою любовію, то вѣтъ пропадемо, анѣ по насъ слѣду не остане. — И я маю свой дѣмъ и готель и засы-лаю грошѣ до старого краю и могу такъ само васъ об-служати якъ и жидѣ, толь-ко зъ тою рѣжникою, шо я не маю на думцѣ нѣкого ошукати, або на нѣмъ ве-ликой бизнесъ зрѣбити, и лишъ хочу жити зъ своими людемъ и о сколько мож-ность моя, помочи имъ. То-що я ту пишу не е хвалѣ-ба, або яке выраховане на бизнесъ в оло оя, шобы мене хто зъ крайнонѣвъ не посудавъ о те. Нѣ, я лишъ пишу се зъ широго сердца, бо менѣ жалъ своего народу, якъ его обкрадають и ошукують на кождѣмъ кроцѣ. А вы, любѣ крайне, идѣте собѣ зъ вашими бизнесами де хочете, лишъ запамятай-те собѣ то, шо: с в о й д о с в о г о , а тогды буде зъ насъ.

Бувайте здоровы.
Йосифъ ВАРХОЛИКЪ.

ЧИМЪ ЕСТЬ ДЛЯ РУСИНѢВЪ РОКЪ 1898?

Розповѣсть Ап... Бол...

Братя, вы е ти, котрыхъ „крянда и голодъ лютой“ — якъ сѣвасемъ въ пѣсени — выгнали за море въ чужину. И неразъ, чи то вернувши зъ працѣ въ кружку роднинѣвъ, чи завѣвши розмову зъ землякомъ, чи то зѣбравши ся въ читальни, чи сидячи при шклянцѣ, згадаемо тую хвилю, коли покинули родну землю, а вперве стали на землю вѣльнои Америки. Сама згадка на ту хвилю пригадуе намъ ащъ край, рѣдне село, хату родну, родину и людей. Передъ очи стають вѣтъ ты благодати, шо выгнали за море. Згадаемо про подорожѣ, пригоды, про море, якъ стали працювати та якъ жиємо. И нѣ зъ того нѣ зъ сего завелась розмова, бо гадка родитъ нову гадку. А причиною того всего была лише згадка на ту одну хвилю въ нашѣмъ житію.

И чому оно такъ? — слытае.

По просту тому, шо та хвиля въ нашѣмъ житію есть дуже важною. Она зрѣбила перемѣну въ нашѣмъ житію, зачала нову добу; она вбила ся въ нашу память, шо такъ скажу, перебила въ нашу кровь та кость. Такихъ хвиль въ житію каждого чловѣка есть больше, та каждый зъ васъ мѣгъ бы ихъ богато оговѣсти и радо собѣ пригадуе.

Такъ самѣсенько дѣсь и въ житію народѣвъ. Якъ чловѣкъ, такъ само весь народъ пригадуе собѣ вѣдь часу до часу ихъ, вдуме ся въ нихъ, обговорюе и обходитъ свѣтлоно, шобы вынести якусь науку и заохоту до дальшон працѣ.

Въ насъ Русинѣвъ сего року припадае больше такихъ памятокъ, котры брата въ краю будутъ обходити торжественно. А шобы и мы за моремъ не ослили по заду, я задумавъ позна-комити васъ зъ тыми памятками и розкажу ихъ въ такомъ порядку, въ якомъ по собѣ наступали.

Ось они:

- 1) — 250 лѣтна рѣчниця народного повстанія по-дъ проводомъ Богдана Хмельницкого.
- 2) — 100 лѣтна рѣчниця вѣдродженя на-пшон мовы.
- 3) — 50 лѣтна рѣчниця народного вѣдродже-ня и знесеня панщины.
- 4) — 25 лѣтний ювлей основаня товари-ства вм. Шевченка.
- 5) — 20 лѣтний ювлей літературной дѣ-ляльности д-ра Ивана Франка.

I.

РОКЪ 1648.

Народне повстане.

Колѣсь була въ насъ своя держава, власный рядъ, руске князьство, на чолѣ котрого стоявъ князь. Тогды була сила. Рускы полки обороняли край, подбивали по-дъ свое пановане сусѣдий дикы племена, а навѣтъ вєлавили ся по-дъ му-рами Царгороду, столицѣ грецкого цѣсарства. Серцемъ тогдѣшного Руси ставъ городъ Киевъ. Жите плыло повною струею, будовали ся цер-кви, повстанали школы, рускы купцѣ розходили ся на вѣтъ стороны: на полудне ажъ въ Пар-городъ и на вѣхѣды та въ далеку повнѣчь мѣжъ дикы племена, зъ котрыми злившись вытворили особну державу, шо зве ся нынѣ Рѣссією, або державою московскою. Однимъ словомъ всюды видѣвъ ладъ и богатство.

Наибольше розвинула ся руска держава за панованя князя Володимира Великого, котрый принявъ самъ и завѣвъ на Руси вѣру Христову. Володимиръ В. умираючи роздѣливъ князьство мѣжъ своихъ сыновѣвъ, поробивъ ихъ князями, а вѣтъ они мали слухати найстаршою брата, шо бувъ великимъ княземъ и мешкавъ въ Киевѣ. Той по-дѣль бувъ власне початкомъ лиха. Князѣ стали жити въ незгодѣ, сварити ся, а навѣтъ взаѣмно воювати. Каждый хотѣвъ бути старшимъ. Черезъ те Русь такъ ослабла, шо коли найшла на ню яка Татарва, то она не могла боронити ся. Татары знищили руску землю огнемъ и мечемъ, добро зрабували, старыхъ и дѣтей убивали, а молодыхъ забирали въ неволю. Нестало дити-чихъ мѣсть, зникли села, замки зрѣвноно зъ землею.

Послѣ татарского лихолѣтя Русь прилучила ся до князьства Литовского, котрому дала свою мову, письменство и религію. При концѣ 14. столѣтя лучитъ ся Русь и Литва черезъ подруже-ня литовского князя зъ королевою польскою въ одну велику державу. Однакъ зъ тои злуки не вышло добре нѣ для Литвы нѣ для Руси.

Поляки скоро показали свою паскудну на-туру, котрой не стратили до нынѣ. Они задумали ти краѣ перетворити на польскы, могучихъ ополчити а народъ зрѣбити рабами. Польскій рядъ розтагнувъ по Руси свои сѣти, польскы панки наче гайворонъ за навывою розсѣлпешъ вѣду; нашихъ людей не допускають до ури-дѣвъ и высшихъ рѣдностей; руску мову выемѣ-вають, людей унѣтають, зъ рускою землѣ тп-гнутъ зыски, а сѣ не боронять. Шляхта руска повели покидае свою вѣру, а онѣсля цѣлкомъ вѣдучуе ся вѣдь своего народу; она ополчив-ши ся, помагае закрѣпощувати власный народъ,

Всю вѣдчувало ся Русѣ, оставъ лише тем-ный, гнетеный народъ, котрый не толькы, шо не покннувъ своего, але ще боронитъ рѣдну зем-лю передъ нападами и грабежѣмъ вороговѣвъ. Мо-лоды люде, утѣкаючи зъ по-дѣ власти польской и ополченои шляхты, хоронятыся въ розлогихъ украинскихъ стѣнахъ и тамъ на островахъ за порогами та мѣжъ нетрами рѣки Днѣпро вытво-рили войскове братство, шо звало ся сѣчь, а еи члены козаками, котры боронили рѣдну зем-лю не лише передъ нападами Татарѣвъ, але и передъ самоволою панѣвъ. Се була самостойна, вѣдь нѣкого незалежна, руска держава наче рес-публика. Козаки самѣ тамъ рядили, зъ помѣжъ себе выбирали старшину и вѣразъ дали ся въ знаки панамъ. Папады козаковъ на панѣвъ и бунты проти польского рѣду были протестомъ проти закрѣпощуваня руского народу, а заразомъ пересторогою на будуче. Але шляхоцка выс-шность не дозволяла заняти ся тою справою, панки робили свое дальше и допровадили до того, шо вѣднѣ нестало терпцю и цѣла Украина-Русь займилъ ся революцією. Хто живый, хапае за оружѣ, шобы помстити довголѣтну кривду.

Стало ся то на Вєлєкденъ р. 1648, отже якъ разъ сего року 250 лѣтъ.

На чолѣ повстаня стае гетманъ козацкѣи Богданъ Хмельницкий. Вѣтъ розбитъ польске войско 8. мая падъ рѣчкою Жовты Воды и 16. мая по-дъ Корсунемъ, а 20. вересня по-дъ Пи-лявцями забравъ таборъ, бо Поляки зѣ страху дали ногамъ знати. Дальше поїшоу Хмельниц-кий на Львѣвъ ажъ по-дъ крѣпости Замость и мѣгъ бы буеъ тогды цѣлу Польщу, котра стояла въ неладѣ, завоювати, однакъ границъ Руси не переступивъ. Война трєвала 6 лѣтъ и скончила ся славно, бо вся Украина-Русь скинула польске ярмо и стала вѣльною.

„SVOBODA“ (LIBERTY.) Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просятъ высылати подѣ адресу.

То „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Кудуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючій книжки:

Канадійска Русь Написавъ Н. Дмитровъ Цѣна 10 цѣт.

Якъ чортъ заслуживъ кусяника хлѣба. Цѣна 10 цѣт.

Образки зъ Америки. Написавъ Бузько. 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. І. Написавъ М. Павличъ. Цѣна 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Достохвальна Редакціо!

Въ справѣ нашивъ канадійскихъ Русинѣвъ прошу спихъ пару словъ водѣ мене помѣстятъ:

Русины галицкій прійшовшій минушого року до Канады уже нынѣ на стало поселились у отсихъ краяхъ: 1) Манітоба, де маємо нашихъ въ Stuartburg поверхъ 200 родинъ, Dauphin поверхъ 200 родинъ, Pleasant Hope 20 родинъ, Brokenhead до 20 родинъ, Gonog до 20 родинъ и St. Norbet до 20 родинъ. 2) Assiniboia, де е осада коло мѣсточка: Yorkton въ 200 родинъ складаюча ся, на три части подѣлена — дальше въ Grenfell (осада нѣмецка) коло 20 родинъ. 3) Alberta, де въ околиці Edmonton до 150 родинъ нашихъ осѣло.

Що емиграція наша болѣше наослѣпъ велася водѣ початку ажъ до конця майже поселеня, що конечно зъ того наслѣдки були не дуже потѣшачіе — се не дасть ся заперечити. Що стало ся, пропало, однакъ дуже буде важною нашою задачею тое, щобы торочній блуды послужили такъ старымъ поселенцямъ якъ и тымъ, що прійдуть на будуче за науку, якъ на будуче тыхъ блудѣвъ остеречисъ. Що Канада, а пменно еи чотыри провинціи Manitoba, Assiniboia, Saskatchewan и Alberta мае богато землѣ доброп для господарки та вольнон по \$10, о сѣмъ теперь сумнѣву нема, що чудне жпте може кождій уладити для себе и свого поколѣня для казомъ сего служатъ намъ старіи фармеры коло десяти лѣтъ живучіи на землі. — Отже доля наша водѣ насъ самыхъ залежить и мусимо показати, чи можемо бути людми чи нѣ. — Вперне сказавъ бымъ, щобы поделе лише сильнѣйшю волѣ выхотили чуючій въ собѣ силу до тяжкой працѣ. Чимъ хто думае, що выхотитъ въ Канаду на лекше, грубо мыслати ся — робота тяжка якъ краева, але поплатиѣнша чи въ себе на фармѣ, чи въ другого. Досвѣдъ насъ поучае, що хто приходитъ до Канады потребуе и свою одежу разомъ зъ рѣдною землею лишати. Анѣ думати, щобы галицкій великій чоботы до зими тутешнои були здай, такъ само и вся одежа,

добре тое старіи поселенці познала. Остра зпна потребуе отвѣтного убрани, такогo, якогo тутъ усеъ уживають. Головнымъ блудомъ нашихъ людей прійшовшихъ на землю естъ той, що въ одномъ тижднѣ хотятъ стати фармерами, о скѣлько лише стае пмъ гроша купуютъ що видятъ. Моско радоу було бы тое, щобы свѣжій чоловікъ нѣчо дрѣмъ поживы хотъ зо два мѣсяцѣ не купувавъ, але буквально нѣчо зъ господарства и зъ худобы. Найборше свѣжій блудитъ, що нынѣ зробити, завтра кае ся, якъ уже грошѣ утекли. Котрій въ старѣмъ краю держали конята, найлекше тутъ падуть. Купити конѣ, троха поробити вѣвса нема, такъ весною толкововкамъ на пожитокъ. Жадному до трохъ лѣтъ не раджу конѣ купувати. Тутъ якъ хто волами зачавъ, мае теперь конѣ. Кождій повиненъ бы лише худобою роговою зачинати и то купуючи телятникъ по кѣлка долларѣвъ за штукѣ платячи. Дуже великамъ блудомъ нашихъ людей естъ тое, що хочутъ осѣдати разомъ, а ще болѣшимъ, що безъ гроша приходять на землю. Велика маса народа разомъ осѣла, не естъ добра для насъ зъ той причины, що богато работника згромаджуе ся на одномъ мѣсци. Дуже розумно рѣчею було бы теперь, якъ бы емиграція на пару лѣтъ устала, щобы ся розгосподрили осѣвшій, тай щобы могу осудити якъ дальше поступати. Практика наилучшій учитель — тая намъ покаже дорогу котрою намъ поступати. Треба намъ бы розважити не одну рѣчь въ справѣ емиграціи, зрѣло застановитисъ, що дальше робити. Народъ нашъ зъ Галичины то великій дѣти, котрій доставши въ руки троха гроша на новѣмъ мѣсци дуже скоро пускають его. Думаю, що кождій поселенець лише живность та троха до хаты начина купити повиненъ, опѣсля въ пару мѣсяцѣвъ корову. Черезъ пѣть року або и цѣлій рокъ нѣчо не купувати, треба ся учити усего на мѣсци, опѣсля кождій познае чогу ему треба. Окромъ гридокъ та бараболѣ не повиннй братисъ въ першихъ рокахъ до рѣль. Найголовнѣйша рѣчь не купувати коней заразъ

Хто купити конѣ купуве водѣ, косарку, плугъ, корову тай грошѣ пошли. То коштуе богато грошей. Конѣ легко безъ зерна згинуть, такъ тогда чоловікъ зъ пару сотъ долларѣвъ стае безъ цента. Видѣвъ-емъ такогo, що такъ зробивъ, такъ нынѣ конѣ здохли то-жъ водѣ поде назады до компаніи, бо лише половину за него заплативъ. Отже якъ кажу, дуже легко чоловікъ може стратити грошѣ, то-жъ нехай буде тое пересторогою для другихъ. Нашъ чоловікъ хоче зачинати якъ въ старѣмъ краю, а на томъ дуже грубо мылить ся, бо се новій край, потребуе досвѣду. Найлучше ще помужутъ тѣ выйти, що на початокъ пошли въ службу.

Тыхъ кѣлка словъ нехай бы послужили людямъ до застановленя ся, якъ бы починати нове жите. Хотѣвъ бымъ еще и тое додати, що кождій повиненъ долгу выстерѣгатисъ, бо довѣ тутъ скорше уба кождого, якъ въ старѣмъ краю.

К. ГЕНШЪ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Снѣгъ такоу черезъ шорѣкы перевершеной водою та зрывають немало людскоп землѣ. Панки радятъ нѣбы то лишь надѣ своимъ интересамъ, а про хлопску бѣду они не дбають.

Повѣдають, що й той новій министрь Гавчъ не може дойти до ладу зъ всѣми партіями и допровадити ихъ до згоды та завести въ Австрій сѣкій тайкій лады — мае водѣ уступити а на его мѣсци мае прійти пншій. Та й тому мабутъ не пощаститъ ся завести ладу въ такомъ сорокѣтѣмъ краю якъ Австрія, де только народностей, а кожда добывае ся своихъ правъ. Найчучше якъ бы Австрію замѣнили на такую державу якъ нашій Сиолученій Державы.

— На Угорци и нѣ зачали ся хлопскій бунты. Рѣльничій работники домагають ся обмежени работы въ недѣлѣ й свята, подѣвысненя платнѣ и т. д. Угорскіе правительство замѣсть помагати работникамъ у ихъ борбѣ противъ панѣвъ дѣдчѣвъ, выступило противъ работниківъ зъ жандармами и войскомъ. Богато хлопѣвъ

побито на смерть, а ще болѣше увязнено. Доносятъ такожъ, що хлопы бють ся зъ жандармами и войскомъ и що навѣтъ одну стацію жандармериі подпалили.

Панскіе послы въ угорскѣмъ соймѣ стали радити ся, якъ бы той бунтъ хлопскій усмирити. Але зновъ замѣсть признати хлопамъ права й охоронити ихъ водѣ дупѣйства, постановили выдати законъ, щобы социалистичній письма не могли до хлопѣвъ доходити.

Коли послы надѣ снмъ радили, уставъ одинъ посоль изъ правительственной партіи тай сказавъ таке, що цѣлому угорскому соймѣ въ пятахъ постигло.

Водки народъ може мати довѣре до уряду — говоривъ водѣ — коли урядъ не заслугуе на то довѣре. Урядъ переводитъ выборы грошми, водѣ выдѣвъ уже на ту рѣчь 3 миліоны. И самъ — казавъ водѣ — доставъ на выборы 5. тысячь зр.

Коли то всѣ подобнй ему панки признають ся, кѣлко они достали на выборы та кѣлко выдали?

И О В И Н К И.

Процѣсъ шерифа Мартина.

Судіямъ присяглымъ уже терпѣно нестаетъ такъ довго сидѣти въ судовой сали и прислуховатисъ розличного рода збзнаямъ свѣдѣвъ. Они вертятъ ся, крутятъ ся и радѣ бы птахомъ злетѣти до своихъ родинныхъ хатъ, бо мабутъ знаютъ они тое ажъ надто добре, що процѣсъ шерифа Мартина то проста комедія, котру водрагуютъ оны вразъ зъ пресвѣтлымъ судією. Оны тай мы ажъ надто добре знаемо, що грѣшъ то велика въ нынѣшнихъ часахъ сила, за котру можъ купити все, що лишь чоловікъ заблагне. Навѣтъ за грошѣ шерифъ и его помѣчники будутъ увѣльнены — чо-жъ имъ тамъ свѣдѣтъ? А сидѣти треба буде ще зъ тыждень. Вже нынѣ можемо предвидѣти, що тѣ мордецѣ невинныхъ работниковъ выйдутъ цѣло — анѣ волосъ имъ зъ головы не спаде, та... ждѣмъ ще, побачимо якій буде засудъ, а тодѣ кождій работникъ намѣтае собѣ порядно на вусъ, що помочи и справе-

дливости нѣколи ему дождатисъ водѣ череватыхъ, грошевитыхъ пакѣвъ та що доля его лежить выключено въ его рукахъ. Думаемъ, що латимерскій процѣсъ вѣде до купки велику армию пракѣдочихъ а такъ поганю вызыскуваныхъ работниковъ.

Помняки за Т. Шевченка.

Въ первый газѣ Американскій Русины помянули память славного нашего кобзаря Тараса Шевченка. А було се дня 5. марта с. р. Товариство пм. Т. Шевченка въ Шамокинѣ Пени, зобралось въ своей церкви, щобы воддати честь тому, котрій борѣвъ ся нѣлье свое жите зъ ворогами „менчого брата“, та котрій насѣдкомъ тои борбы закончивъ передвчасне свое мучениче жите.

Середѣ церкви на высокѣмъ подѣвыспеню середѣ зелени поставлено портретъ Т. Шевченка, подѣ имъ гарно выроблену наппѣ „Въ 37 роковини Т. Шевченка“, а низпѣ два гарнй вѣнцѣ: одинъ водѣ школьныхъ дѣтей, а другій водѣ товариства. Народу зобралось чимало. Були тамъ маже всѣ члены тов. им. Шевченка въ своихъ водзнакахъ, дѣти школьній и пншій. Службу Божу на птенцію товариства водѣнѣвавъ мѣсцевый свиченникъ о. Ив. Констансвичъ почѣмъ водѣнѣвавъ царастасъ за душу покѣйного кобзаря. Гарне прѣстроене портрету Т. Шевченка и маже всѣхъ зобраныхъ водфотографовано — знимка та буде номѣщена въ „Свободѣ“.

Гадаемо, що не зрадимѣ тайны, сли скажемо, що тов. им. Т. Шевченка въ Шамокинѣ рѣшило почтати память безсмертного нашего генія вокально музыкальнымъ вечеркомъ. Буде се поправдѣ велике народне свято, що вперве на амер. земли помянесъ нашего кобзаря та его взнеслыми пѣльми скрѣпимось до дальшю народноп работы.

Кубанцѣ побили Ишпанцѣвъ.

Зъ Гаваны телеграфуютъ, що 4. марта водбулась велика битва, въ котрой браво участь 4000 Ишпанцѣвъ и 3000 Кубанцѣвъ. Кубанцѣ мали добру позицію и побили на голову Ишпанцѣвъ.

Чи буде война?

О кораблѣ „Main“ теперь много бесѣдуютъ, а пѣхто не може знати хто его затопивъ. Американцѣ упорчиво твердятъ, що то Ишпанцѣ его затопили, а нѣхто пншій, а тѣ зновъ нѣчого собѣ зъ того не роблятъ, бо имъ сего нѣхто не може довести. Теперь Американцѣ дуже строятъ ся и водгрожують Ишпанцѣмъ, але они якось не дуже болятъ ся. Навѣтъ якійсь ишпанскій кардиналь, висока особа церковная чисто намовляе ишпанскій народъ до войны зъ Америкю (то вже не похристиански, пр. молод. зецера). Нашій Американскій декотрій политикъ такожъ кажутъ, що найдальше на весну муситъ бути война. Та уже до весны не далеко, будемо видѣти.

Часами и дугавѣ не зашкодять.

Одѣнь Англикъ подорожуючи по Аффрцѣ доставъ ся въ руки Каншалѣвъ. (Каншалы суть то дикуны, котрій дуже любятъ ѣсти мясо зъ бѣлыхъ людей.) Англикъ не бувъ досѣтъ товстѣмъ, отже постановил потрпмати его якійсь часъ, щобы его выкормити. Сидѣти Англикъ одѣнь и не дуже ему прѣсно. Ажъ приходитъ до него начальникъ дикунѣвъ и далѣ его на всѣ стороны обнюхувати. Потѣмъ обернувъ ся до тыхъ, що пильнували Англика и щѣсь побурмотѣвъ до нихъ, а тѣ сейчасъ за конѣръ Англика и выкинули его на двѣрь. Урадованный Англичинце забравъ ноги на плечи и якъ бы выстрѣливъ, бувъ вже мѣжъ своимп. Буывало его лишь то, чо его выкинули. Ажъ разъ спотыкаесъ зъ тымъ самымъ начальникомъ, що то его такъ обнюхувавъ и запытавъ ся его черезъ тлумача, чогу водѣ казавъ тогда его выкинути. Той ему такъ водповѣвъ: „Недавно передѣ тымъ, коли тебе тлупано, вѣвъ-емъ мясо зъ твоего мисѣнара и похворѣвъ-емъ ся водѣ него, бо було цѣло пересякнѣте дугановымъ дымомъ. И коли тебе обнюхавъ-емъ, переконавъ-емъ ся, що и ты куришь, а я водѣвъ бы зъ голоду умерти, якъ бы мавъ твоего мяса покуситувати. Прошу тебе скажи твоемъ, щобы водзвѣчали ся водѣ того шкарядного курися.“

II. РОКЪ 1798.

Вѣдроджене нашой мовы.

Хочъ Богданъ Хмельницкій выборѣвъ волю, однакъ зъ ней не было пожитку, бо не выкориставъ еѣ, якъ треба. Вѣдъ знавъ, що ему треба опоры, бо зъ одной стороны Польша нема шо довѣрять, а по друге и Татары, котрій теперь суріяли, не вытримають такъ довго. За такою опорою звернувъ ся Хмельницкій до царя московского. Разомъ зъ войковою старшиною зѣхавшисъ въ мѣсточко Переяславлю р. 1654, заключивъ зъ московскою державою угоду, въ котрой Украиня-Русь ставитъ подѣ протекцію московскоп державы, але зъ умоваю, що вольности и права не будутъ нарушенѣ.

Водѣ заключения переяславской угоды воля стае новоліи неволею. Москва, котра вже водѣ давня захланнымъ окомъ глядѣла на землѣ рускій, переяславской угоды не дотримала. Поволи и незначно насылае она на Русь зъ неограниченою власто своихъ боиръ, годуе ишпанѣвъ, деморализуе народъ, стѣсняе народній права та вольности, козацку старшину московщитѣ а непослушныхъ вывозитъ. Показало ся, що протекція Москвы стала горшою водѣ панованя ишпанцѣвъ. Правда, були пробы высвобождения, та що-жъ, коли даремнй. Москва вже не выпустила зъ своихъ рукъ и зачате дѣло допровадила до краю. Просвѣченыхъ людей на Русіи не стало, науки та школы упали; заведено цензуру, зъ волѣ нѣ слѣду, а народъ въ ярмѣ, якогo ще не знававъ. Наиболѣше давъ ся въ знаки царь Петро I, той помазанный европейскою культурою катогa, а любя царяцѣ, Катерина II. докончила. Она велѣла збурити сѣчь, а маекки и землѣ козацкій роздала своимъ любовникамъ. На

костяхъ козацкихъ выбудовано другу на европейскій лады столицю для Россіи, а зъ нашего народу, що такъ довго борѣвъ ся за свою волю и боронивъ Европу водѣ Туркѣвъ и Татарѣвъ, зроблено отару рабѣвъ. Въ той способъ знищено цѣлковито духову и политичну самостѣйность Украиня-Руси.

А передѣ 100 лѣтами было такъ, що народъ живъ въ темнѣтѣ и неволи; всѣ высшій версты водѣдуралисъ его, навѣтъ мову забули, говорили чужою мовою, а по своему хита тогда, щобы выслѣяги хлюпа. И въ тыхъ то часахъ выступилъ Иванъ Петровичъ Котляревскій, котрій першій нашъ въ рѣднѣй мовѣ.

Перша книжка, яку выдавъ Ив. Котляревскій въ рѣднѣй мовѣ зве ся „Енеида“.

Кѣмъ зробивъ початокъ, въ его слѣды вступили другіи писемныйи люди и водѣ того часу наша мова зачала водживати. Проте та 100 лѣтна рѣднѣя естъ для Русинѣвъ не малю вага.

III. РОКЪ 1848.

Народне вѣдроджене и знесене панщины.

Въ слѣды Ивана Котляревского вступили нашій писемники, якъ: Григорій Квѣтка, Артемовскій и иншій; рѣдпа мова подноситъ ся, литература ширшае. Черезъ кордонъ навѣтъ до Галичины т. е. той части Украиня-Руси, котра по розобраню Польшы достала ся подѣ нановане австрійскихъ цѣсарѣвъ, продирае ся той рухъ, де за починаемъ Маркіяна Шашкевича водживае рѣдпа мова. Ва, та що-жъ зъ того? То было лише на поли мовы и литературы, але всѣ народъ зѣставъ и дальше въ неволи политичной и экономичной та надѣвъ въ темнѣтѣ. По просту бувъ работъ дальше, робивъ папшину, працювавъ на пана и бравъ за се платню, котру панскій посьпаки та економы выплачували совѣстно

що тыждня при свѣдкахъ на дубовой колодѣ середѣ панского подвѣря.

Въ томъ надѣйшовъ рокъ 1848. Сей рокъ дуже важный въ исторіи цѣлоу Европы. Въ р. 1848 повнѣвъ новый духъ; всѣ народы Европы, якъ: Французы, Нѣмцѣ, Италіяны, Чехи, а навѣтъ нашій сусѣды Поляки и Мадяры вхопили за оружје. Однимъ словомъ цѣла Европа заняла ся полѣмъ бунту и революціи. Се треба вѣдати, була борба новыхъ порядковъ зѣ старымъ.

И якъ филл, що посуваесъ водою впердѣ, вдаряе о берегъ та водпилывае не безъ слѣду, такъ само было и въ р. 1848 зъ рухомъ народѣвъ Европы, котрій не могъ не водѣйти ся и въ народъ рускомъ. Подѣ его впливомъ 25. цвѣтна надано народамъ австрійскимъ конституцію, а 3. (15.) мая знесено панщину — той останокъ гидкого закрѣпощеня близнѣного близнѣнымъ.

Ажъ тогда народъ пробудивъ ся зъ довговѣкового сна. Вся Русь галицка стрепенула ся вѣче побачила въ перве денне свѣтло; живе рѣдне слогу ще нѣколи не водозвало ся такъ сильно и залунала вѣсьнѣ свободы, що водбула ся ровно о мурѣ мѣсть якъ и стрѣхъ сѣльскихъ хатъ. Нестало рабѣвъ, зпикли економы зъ канѣчуками, усунено колоды зъ панского подвѣря. Представителѣ тогдашней галицкой Руси зѣхали ся у Львовѣ, воддали честь першому будителю, бл. п. Маркіянови Шашкевичю и взяли ся до працѣ. Уложили програму работы, заложили товариство политично просвѣтне, друкують газетѣ и книжки и т. д. Однимъ словомъ водѣ томъ хвилѣ жите поплыло повною струею.

Та хвиля то важна памятка, котру братя въ краю будутъ святковати и повиннй водѣсвятковати по силамъ найторжественнѣйше. Кажу

тому найторжественнѣйше, бо карерничѣ, льокаѣ польско-ишпанцѣвъ политикы, жовтозубы та богато иншѣ драпы, що остатными часами розпанючили ся въ галицкій Русіи, готовій ту памятку затемнитъ 50 лѣтнимъ юбилеюмъ панованя цѣсаря, Францъ Йосифа I. Тымъ не хочу сказати, щобымъ бувъ противнымъ святкованю 50 лѣтнего юбилею цѣсаря, — якъ кому вже злюбитъ ся водѣвѣткувати, то най собѣ, але хочу сказати, щобы памятку знесени панщины и водрождения народноу водѣвѣткувати особно и годно.

Навѣтъ на Украинѣ т. е. той части Руси, що остае подѣ панованемъ російского царя, рокъ 1848 лишьвъ слѣды. Вызначначнѣйшій Русинъ-украинцѣ, якъ Костомарѣвъ, Навроцкій, Бѣлозерскій, Гулакъ и иншій заложили товариство „Кирило-Методіевске Братство“, котрого метою было: щобы черезъ просвѣту мѣжъ винами и крѣпѣлками дѣлпяти скасованя крѣпѣдства; а кромѣ того хотѣло, щобы всѣ Славянѣ зведдали ся разомъ подѣ рукою російского императора, але зъ задержанемъ самоуправя, се въ приближеню было подобнымъ до Сиолученныхъ Державъ повнѣчнои Америки, де кождій штейтъ мае свою управу подѣ рукою одного президента. Въ томъ не было нѣчого лихого. Та хтѣсь донѣсѣ, що они хотятъ воддорвати Украиню водѣ Россіи. Та хочъ свѣдѣтню нѣчого не выказало, то мимо того всѣхъ членѣвъ „Кирило-Методіевского Братства“ безъ суда тяжко покарано, навѣтъ Кулѣна и Т. Шевченка, котрій до Братства не належали. Ихъ позамыслили въ тюрьма та дорогою адмістратіиноу позасылано въ далекій стороны. Найтяжше покарали Т. Шевченка, бо воддали на цѣле жите въ салдаты — до войска лише за те, що найдено при нѣмъ вѣрши, въ котрыхъ остро выступивъ проти московского ряду. Той же людскій поступокъ ряду наковѣвъ богато лаха.

(Конецъ буде.)

Якъ у насъ а якъ у Хин-цѣвъ?

Одѣнь дорожнякъ имеемъ Евгеній Вольфъ такъ пише про Хинцѣвъ: „На томъ мѣсци, де мы зачинаемо читати на книжцѣ, тамъ Хинчяки кончатъ читане. На листѣ мы перше пишемо имя а потѣмъ мѣсцевѣсть, они-жъ напередъ мѣсцевѣсть а потѣмъ имя адресата. Мы пишемо водъ лѣвой стороны до право, а они водъ право до лѣвой. Мы садимо гостя по лѣвой сторонѣ, а они уважають лѣву сторону почестно. Мы уживаемо до носа хустинокъ, а они называють тое непорядкомъ. Для насъ чорна барва есть знакомъ жалобы, а у нихъ бѣла. У насъ есть то чимъ найважнѣйшымъ слѣдити за наукамъ найновѣйшими по-становамп, у нихъ-же найважнѣйше студювати най-болше старосвѣдску книгу Конфуція. Мы кажемо, що мѣсцевѣ розуму есть мозокъ, а они, що желудокъ. Мы будемо перше муры а потѣмъ дахъ, а они перше дахъ (на стовпахъ) а потѣмъ муры. Мы стараемо ся въ работѣ спѣшити, они-жъ держать за щось мудрого въ работѣ зовсѣмъ не спѣшити. Мы употребляемо мыдо, а они не хотять его. У насъ носятъ мужичины коротке убранѣ а женщины довге, у нихъ дѣс ся противно. Мы говоримо, що женщина наша „лучша половина“, они называють ихъ своими „рѣчями“. Нашѣ женщины можуть бувати мѣжь людьми, а они свои замыкають.“

Щасливѣ мѣсто

Нащасливѣйшымъ мѣстомъ на свѣтѣ е певно Клиггенбергъ надъ Майномъ въ Нѣмеччинѣ. Тамъ не лишъ не платять жадныхъ податковъ, але еще обывателѣ достають грошѣ. Мѣсто тое мае одну велику фабрику, де выробляють розманитъ начпя зъ глины. Фабрика тота приносить рѣчно около 100,000 марокъ доходу. При концѣ каждого року обывателѣ дѣлятъ ся тыми грошми, зъ котрыхъ достае ся каждому по колька сотъ марокъ. — А що думаєте, если бы такъ днесъ фабрики належали до громады, а не до приватныхъ особбъ, чи-жъ не було бы лѣпше?

До короля стрѣляли.

Дня 26. февруара вертавъ грецкій король, Георгій, въ кериджу зѣ своею донькою до дому. На дорогѣ стрѣтили его два греки и почали на него стрѣляти. Король видячи небесечность казавъ фѣрманови гнати, що лишъ конѣ выскочать, а самъ заслонивъ собою доньку, щобъ еѣ охоронити водъ куль. Напастиники выстрѣлили 7 разѣвъ и жаденъ зъ нихъ не трафивъ короля. Одѣнь конь зѣоставъ скальченый и якійсь чоловікъ, идучи тогда дорогою. Король причаливъ до своей палаты не ушкодженый.

Гиндусы были першѣ, що зачали грати въ карты, хотѣи Хинчяки (Чайны) кажутъ, що у нихъ знави были карты же 1120 рокѣвъ передъ Хрестомъ.

По водъ воду до пѣвнѣчного бѣгуна хоче ѣхати двоухъ панковъ въ Baltimore, тѣ, що выпайшли подводный корабель. Якъ бы тамъ, на пѣвнѣчномъ бѣгунѣ бли копальнѣвъ золога, люде до теперь певно были бы тамтуды дѣйшли.

Бачиць!

На повѣрчнѣй конвенци „Р. Н. Союза“ ухвалили урядники товариства велике добродѣйство для тыхъ, що ще не належать до „Союза“. Рѣшено такъ, що хто не переступивъ ще 35 року жита може приступити до „Р. Н. Союза“ безъ вступного, але тѣмъ-же въ мѣсяцѣ мартѣ. Передъ тымъ и потому буде вымагати ся на ново вступного. Спѣшити ся-жъ записувати въ томъ мѣсяцѣ мартѣ громадно до „Р. Н. Союза“, бо шкода пропустити такомъ добромъ случайности—статичленомъ товариства безъ вступного.

Банда подпалачѣвъ загнѣздила ся въ селѣ Малачка, на Угорщанѣ. Минушого мѣсяця сналили они 8 домѣвъ, а теперь 5 пошло съ дымомъ. Мешканцѣ села знаходять ся въ невычайной трѣвозѣ, бо збродары повѣдомляють картками напередъ, на котрый домъ приде черга поѣти зъ дымомъ, однакъ не означуютъ часу. Всяки заходы полиціи та жандармеріи за злочинцями, не воднесли жадного skutku.

Вѣста робѣтничѣ.

Минушого тыжня найдено на улицѣ въ Нью Йорку 31 лѣтного робѣтника James Donohue въ напѣвъ замерзломъ станѣ. Зъ нотатки, найденон коло него до-вѣдали ся, що черезъ 8 остатныхъ дней выдававъ вѣнь лишъ 5 цнт. денно на свое удержане и зъ причинъ великого обезсилена упавъ на брукъ покарлчивши ся небесечено. Чи-жъ вѣнь лишъ одна того рода офѣра нѣвнѣйшихъ собачихъ стосункѣвъ?

Въ Mt. Holley коло Гаррвсбургъ, де находятъ ся краснѣ поклады глины, мають незадовго побудовати великѣй целовальнѣ зъ найновшми машинами до выробу цеголь. Въ той цѣли завязавъ товариство зъ заводнымъ капиталомъ \$200,000.

Бешельность фабрикантовъ вынѣшла по-за границу. Нью Йоркска фірма Oscar Nene & Co. выловѣла минушого тыжня роботу богато робѣтничкамъ по своихъ цигар-ныхъ, щобъ затруднити новыхъ робѣтничковъ и знизити платню о \$2.80 за тысячку выробленыхъ цигаръ. За що перше доставали \$5. и \$6., належало бы емъ теперь \$3.25 и \$3.75. Робѣтнички меншали въ компанчыхъ порохъ, зѣ кстрѣи мусѣли платити \$12.50 мѣсячно, теперь и зъ водтамъ мусѣли забратисъ.

На Угорщанѣ мѣжь селянами-робѣтничкамъ, высковаными мадарскими магнатами горнь жиды, кипитъ мовъ въ котлѣ. Въ своимъ органѣ „A Földmivelő“ выловѣли свои бажаня. Ждають они половпы, а не третины плодѣвъ зъ обробленого ними поля, знесеня данинь для панѣвъ, якъ лѣнцѣ, курята, якѣ робѣтнички попри своѣи работѣ мусѣли складати, застановленя работы въ дни святочнѣ, запровадження податку доходного, знесеня певного рода работъ панцизничныхъ, якѣ мають мѣсеце до сего часу на Угорщанѣ и т. п. Коли паны мадарскѣ не думали сповнитти бажаня робѣтничковъ, а тѣ урядили улчнѣй демонстраци, то жандармерія выслана ря-

домъ мордувала людеи. Одну безборонну жену, бравшу участь въ демонстраци, пробрили багнетомъ на мѣсци.

150 робѣтничковъ занятыхъ въ National Tin Plate Works въ Monesen застрашквало зъ причины 10 процентовой знизки платнѣ.

Станъ страйку ткачѣвъ въ сѣвнѣныхъ державахъ не змѣнивъ ся, бо обѣ стороны не хочуть датисъ. Богаторобѣтничковъ терпѣять голодь и холодъ зъ браку якогъ несбудъ подпомогы. Минушого тыжня выплынуло до касы страйковой всего \$2700. Надѣють ще на помѣчь товариства робѣтничого „American Federation of Labor.“

Навѣтъ въ Японіи лущать ся робѣтнички до купы для уснѣбнѣйшомъ борбы противъ вызыску и рабунку. До сего часу заложено 12 льожъ робѣтничихъ зъ 1,200 членами. А мы Русины коли дочекаемъ русскихъ товариствъ чисто-робѣтничихъ? Чи вѣчно будемъ сваритисъ за церковь и попа?!

Въ Питсбургѣ водбула ся минушого тыжня конвенция майнерѣвъ Питсбургского дистрикту скликаная въ цѣли полагодження спракѣ майнерѣвъ на рокъ 1898. На третѣмъ засѣданю принято богато резолюцій, мѣжь котрыми двѣ суть до-сѣти цѣкавы. Въ одной вы-сказуеъ пересѣдчене, що въ разѣ войны Америка зъ зъ Испанією всѣ робѣтнички, протестанты и католики, певно стануть плече въ плече въ оборонѣ чести и славы того краю, а другою резолюцією рѣшено основа-ти фондъ на памятникъ по-гнбшихъ зъ руки шерифа Мартина майнерамъ подъ лятимеръ. Хотяи насъ нѣ-хто не може посудити о бракѣ патриотизму амери-каньского, то для поясненя першой резолюциі такъ тре-ба докнути колька словъ.

Въ оборонѣ славы и чести того краю въ разѣ войны тѣ повиннѣй передовѣтъ стояти, котрѣ користають зъ правъ его, капиталсты, миліонеры, котрыми такъ започадливо опѣкуеъ рядъ американскій въ закладно тростѣвъ, монополѣвъ и иншихъ пявокъ, выссыкающихъ горку працо пригнобленого робѣтника. Миліонеры богачѣ подъ по-крышкою права такъ само кажутъ стрѣляти остатну звѣрину робѣтника, котрый упоминае ся о лѣпшу долю якѣ деспотичнѣ уряды въ Австрій, Нѣмеччинѣ, Россіи. Резолюция та тымъ болше глуна, що вынѣшла водъ тыхъ самыхъ робѣтничковъ, котрѣ въ недавній своѣй тяжкой борбѣ мали противъ себе несправедливо выдавані ин- junction's, шерифѣвъ, багнетѣвъ и т. д. Вельдѣ для американскихъ робѣтничковъ, котрѣ ще не мають своего клясового почутя...

ГДЕ ЕСТЬ Федоръ Немирскій, котрый по-ѣхавъ передъ двома роками до Альберты на фарму — а Павло Стаспиннѣ, котрый передъ рокомъ по-ѣхавъ на фарму до Канады? — Пропну подати докладный адресъ про нихъ:

Іоанновъ Давильчукъ, P. O. Gonor, Manitoba — Canada.

За „Свободу“ належить ся заллатити!

Де-що цѣкавого.

Коли-бъ всѣ тунелѣ цѣлого свѣта поставивъ од-днѣ коло другого въ про-стой линіи, то довгота ихъ выносила бы тогда 800000 метрѣвъ.

Перша часописъ у Японцѣвъ появила ся передъ 18 лѣтами, а нынѣ ихъ мають вже 575. А въ насъ Русинѣвъ що? Же не багато бракуе до 100 лѣтъ якъ появила ся наша перша часописъ, а ледво начисливъ бы въ насъ до 20! Навѣтъ такі Японцѣ розумѣють лѣпше водъ Русинѣвъ, що то значить просвѣта и наука.

Д-ръ Еггелъ, штабовый лѣкаръ нѣмецкон залогъ въ вхѣднѣй Африцѣ до-носить, що й чорнѣй мурны познали ся вже на биз-несѣ, якѣи на нихъ робили деякѣ протестантскѣ и като-лицкѣ мисіонарѣ, бо хотѣли, чтобы за слухане ихъ про-повѣдей имъ платили якъ за роботу.

За звычайнѣсенку ли-хву зѣоставъ позбавлений всѣхъ правъ и высланный на 12 лѣтъ на поселене въ Архангельску губернію одѣнь російскій генералъ Пашковичъ. Шкода, що лишъ его одного свѣткало то щасте! Та-жъ ему подобныхъ Рос-сія мае больше.

Навѣтъ правительства такихъ державъ якъ Россія и Турція, котрѣ зъ своимъ поддаными обходять ся по варварски; узнають Бога своимъ покровителемъ. Отъ дурнѣй, правдою торгуютъ и Господа зневажаютъ — якъ каже батько Тарасъ.

Наибольше самоубійствъ трафляе ся въ Россіи, най-болше убійствъ въ Италиі, цѣкаво колько въ Галичинѣ — розумѣе ся вже зъ тымъ подчасъ выборовъ.

Кѣнске мясо, яко поживу для людей позволено уря-дово продавати. Можна спо-дѣвати ся, що капиталисты заложать новый кѣнскій труствъ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

ПІЯЦКЕ „ЛОКАЯНІЕ.“

Пошовъ Иванъ на отпустъ, Хтѣвъ выповѣдатисъ, Але дуже народа було И не мѣгъ скоро доухатисъ. Зажуривъ ся бѣдачиско: Що менѣ почати? Пойду — каже — до пинку Трохи водпочати. Сѣвъ за столомъ та мѣркуе: Що робити маю? По що менѣ сповѣдатисъ Я же не вмѣряю! Давай жиде оконити! Що кому до того? — Знайшли его на дурній день Въ ровѣ вежнѣвого.

А.: — Скажи менѣ, що стало ся зъ нашимъ кумѣмъ Грицькомъ?

В.: — О, та вѣнь умеръ уже передъ 14 роками, та помымо того я страхъ опла-кую его смерть.

А.: — Такъ довго? Чи ты его полюбивъ такъ горячо?

В.: — То нѣ, але я вже-нѣвъ ся зъ вдовою по не-бѣжчику кумѣ.

А.: — Пване, чи памятаешъ тоту малу Ганусю Хрѣвъ?

В.: — О такъ. пригадую собѣ еѣ — цѣкавый я знати, що стало ся зъ тою пога ною, рудою Ганусею?

В.: — Я вженивъ ся.

СМѢШНЕ.

Въ школѣ жидѣвской: — „Скажи менѣ Лейбусъ, що було въ томъ злого що бра-тя спродали Иосифа купцямъ до Египту? — Ну, що злого? Тое что спродали его за таньо.“

Переписка редакци.

Вас. Яцигъ, Вроцкелдѣ. — Букварѣвъ не маемо. Пишѣть до Львова.

Заллатити за „Свободу“ въ мѣсяцъ февруару 1898 р.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like ELIMIRA HEIGHTS, N. Y., Тарбай Ив., Пашайла Марс, Здеба Кузма, Костикъ Ал, etc.

Хто хоче читати правдиво хлопску газету та довѣ-датисъ якъ тамъ брати въ краю борють ся зъ своимъ ворогами, нехай запише собѣ газету:

„ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ“.

Коштуе \$1.50 на рокъ. *Платити треба напередъ.* Замовляти можна черезъ редакцию „Свободы“.

Lehigh Valley R.R.

In Effect February 20, 1898. Пасажерскѣ трени зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о годъ 9:30 до полудня; въ 12:18 и 4:38 по полудни. До Philadelphia и New York-у о годъ 7:23 до полудня и 12:18, 4:38 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до вѣхъ стаций въ околнѣхъ вулвѣныхъ о годъ 7:23, 9:30 до полуд. и 12:18, 4:38 по полудни. До Shamokin о годъ 7:30, 11:22 до полуд; а 2:20, 4:38 и 10:00 по полудни. Экспресовѣ трени до Philadelphia и New York-у о годъ 7:23 до полудня; 12:18 и 4:38 по полудни. Недѣльни трени до Philadelphia и New York-у и до вѣхъ стаций межъ тыми мѣ-сци о годъ 9:00 до полудни. До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до вѣхъ стаций въ околнѣхъ вулвѣныхъ о годъ 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни. CHAS. S. LEE, Genl. Pass. Agent, R. H. WILBUR, General Supt. УВАГА: Хто хоче ѣхати на Вестъ, лай купити собѣ билетъ на лайтскѣй желѣзнич-ной, бо найтупльша и найвыгоднѣйша. По близкии информациі удавайте ся до: J. BEN. GOULD, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

РУССКІЙ САЛОНЪ Петра Серафима

„на повѣчь мѣстѣ“ въ Шамокинѣ, Па. Где-жъ где, але у Серафима то уже можъ найлѣпше забавитисъ а и порядку складу пива вылиты. Хто у него лишъ разъ бузъ, не куде больше пѣнде поити, только до него. Мае такожъ файну галло, где можна водбувати мѣтнѣ потан-т соѣвъ. Хочешъ мати „good time“ иди до Петра. R 20

РУСКА ГРОСЕРНЯ Семана Юцака

на River Str. OLYRHANT, PA. У Юцака достанете все, що только до ѣдженя по-требне и найтупльше. Купуйте, братя Русины у сво-го, жидѣвъ не спомогайте, бо уже и такъ збогатѣли ся нашимъ грошемъ.

ДОКАНАДЫ! Якъ хто хоче ѣхати до Канады, най напише до мене листъ, а въ томъ листѣ най подасѣ докладно свое имя п назвиско, колько мае лѣтъ, имена жѣнки и дѣтей и такожъ ихъ роки. Треба ѣхати до Канады черезъ слѣдую-чий мѣста: напрымѣръ — зъ Mt. Carmel до Buffalo, звѣдси до Toronto, а звѣдси до Winipeg, Дорога коштуе: зъ Mt. Carmel до Buffalo \$8.50, зъ Buffalo до Toronto \$3.15, а зъ Toronto, якъ хто мае водъ мене картку доста-не тикетъ ажъ до Winipeg за \$11.95, отже цѣла подорожъ зъ Mt. Carmel до Winipeg коштуе \$23.60. — Самотнѣй можуть ѣхати и теперь, роботу при колѣи можъ тамъ достати. Женатымъ зъ родинами раджу ѣхати при концѣ апрѣля. — Мой адреса: Rev. Nestor Dmytrow 89 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

РУССКІЙ КНИЖКИ.

Table with 2 columns: Book Title and Price. Includes entries like Великій псалтырь Давида \$3.60, Зборникъ 3.75, Новый заветъ 1.50, etc.

Историчнѣй и забавнѣй книжки:

Table with 2 columns: Book Title and Price. Includes entries like Яки были права за часѣвъ Петра Великого 12, Истѣрия Руси 18, etc.

S. Keltonik, OLYRHANT, PA.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS

Лазоря Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y. Хто не знае Лазоря Си-ротяка? Вѣнь мае красно зарядженый сторъ, гресерно и бучерню. Посылае грошѣ до старого края на всеѣ части свѣта, скоро, таньо и безпечно. Продае такожъ шифкарты на всѣ линіи. Хто изъ земляковъ хотѣвъ бы водѣхати до старого края, нехай зайде по дорогѣ до Сиротяка и купити собѣ шифкарту у него а вѣнь водировадитъ его ажъ на шифъ.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa. Хочешъ мати красну фотографію, вѣрнѣй портретъ, зайди до того фотографа. Пертаешъ зѣ слобѣ зайди зъ жѣвкою до него, дай ся аднати, а будешъ маѣ въ цѣле жите памяте. Маешъ задлу дитинку дай фотографувати у него, а будешъ мати краснѣй образъ, сѣтъ у Васъ бра-ство, най зайде до того фотографа, а вѣнь Вамъ зробитъ фотографіи и портреты, якъ хочете. — У него рѣжнорудни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованѣй цѣнѣ. — За роботу гварантуе.

A. V. Newman (A. B. NYUMEN) Фабрикантъ цигарѣвъ и доставля авергѣского, угор-ского, румынского, россиі-ского и боснѣйско-герцу-ловиньского тютюну або дугану. Продае такожъ цигара и цигареты старо-краснѣй, ма-шинки до робленя цигарѣ-товъ, цигаретной паперѣ и цигарнички и файки велико-го рода. — Хочете засма-кувати ирандливо то красное дугану, пишѣть на адресу: A. V. NEWMAN, 167 Second St. NEW YORK, N. Y. На задане посылае цѣлѣккѣ (Price-Count) за дарѣво.

Юстинъ Кузьмакъ.

Рускій готельничкѣй въ ОЛИФАНТЪ, ПА. На розѣ коло руской цер-кви есть готель нашого Руси-на Юстина Кузьмака. Маешъ охоту выпити добру склян-ку пива або виски, а при томъ забавити ся, заграги собѣ въ пуль-тейбелъ и ча-сомъ потанцювати собѣ — иди до Юстана.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,

214 W. Lloyd, Str. — SHENANDOAH, PA. —

Рускій готель.

Чи вы вже люде не пе-рестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомогати своимъ пентами другѣй народности? Та по що шукати чужихъ богѣвъ! — Дивѣтъ добре по Шенандорѣ, а певно знай-дете своего чолѣвѣка, въ ко-трого и вино и виски и пиво и темперъ и другѣй добрѣй и все свѣжѣй напѣтки, а услуга чейна, бо все-жъ то у Руси-на. А ще якѣи то Русинъ? Каждый его дуже добре знае. Та-жъ то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежъ не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Ру-сины въ Шенандорѣ омѣня-ли того щирого Русина.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa. Хочешъ мати красну фотографію, вѣрнѣй портретъ, зайди до того фотографа. Пертаешъ зѣ слобѣ зайди зъ жѣвкою до него, дай ся аднати, а будешъ маѣ въ цѣле жите памяте. Маешъ задлу дитинку дай фотографувати у него, а будешъ мати краснѣй образъ, сѣтъ у Васъ бра-ство, най зайде до того фотографа, а вѣнь Вамъ зробитъ фотографіи и портреты, якъ хочете. — У него рѣжнорудни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованѣй цѣнѣ. — За работу гварантуе.

РУССКІЙ ГОТЕЛЬ * Юсѣва Осеняка *

въ ОЛИФАНТЪ, ПА. Чи знаете хлопцѣ, що Юсѣфъ Осенякъ мае готель на River Str. коло руской церкви въ Олифантѣ? — Ану идѣтъ подивитисъ, якъ красно у него. Саля красна на забавы. Пиво и всѣ пнпий напѣтки все свѣжѣй, ажъ мило выпити и забавити ся у своего.

Іосифъ Пейко

рускій готельничкѣй — Cor. Commercial & Franklin Street — въ Шамокинѣ, Па. Запрошуе всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пивѣ и добру виску. Хочете добре забалитисъ, идѣтъ до Пейка. Чекаешъ на стрѣткарю, зай-ди до Пейка, а нѣколи не змѣтуеши, бо кара иде по-при самѣй дверѣ.

Восточна байка.

Бувъ въ Багдадъ оденъ кади (турецкій судія), чоловѣкъ безъ чести и найгоршихъ обычаевъ. Людей здравъ, а навѣтъ своимъ урядникамъ, таксаторамъ и мытарямъ позволявъ обдерати навѣтъ набѣднѣйшихъ, а одѣла дѣлать ся зъ намъ неправдивымъ зыскомъ.

Одного разу Абу Каземъ, честный чоловѣкъ, але бѣднѣй, привѣзъ зъ Багдаду колька горнятъ меду на продай. На рогачѣ обступили его мытарѣ и такъ лакомо почали мѣдъ пробовати, чи не фальшований, що зъѣли все, а неборака Абу Казема лишили зъ порожними горми.

Ишовъ тогда Абу Каземъ плачучи до кадого и вѣлъ скаргу на нечесныхъ мытарѣвъ.

Кади бувъ зъ мытарами въ порозумѣню, але яко мужъ, що хоче ухотати передъ людьми за чесного, казавъ ихъ прикликати и зъ великимъ а уданымъ гнѣвомъ пытавъ:

— Що вы зробили?!

Тѣ поклочили ся ажъ до земли и говорили:

— О великій кади! мухи зъѣли мѣдъ Абу Каземови, а вонъ насъ теперь передъ твоѣмъ судомъ скаржитъ. Нехай же вырокъ, котрый выдать подыктуе тобѣ Аллагъ и Магометъ его пророкъ, чтобы бувъ справедливый.

Кади тогда обернувъ ся до Абу Казема зъ суровымъ лицемъ:

— Чоловѣкъ мизерный — закричавъ — скаржишь мытарѣвъ, а мухи завинили? За то заслуживъ-есь 100 палокъ на публичномъ пляцу. Але що Багдадъ славить ся всегда строгою справедливостію, ддятого буду судити такъ, якъ справедливость наказуе. Мухи завинили на мухи выдамъ засудъ. Я, кади, уповномоченый черезъ Калифа (нехай Алласъ хоронить его на довгй часъ), даю тобѣ Абу Каземе, повне право забивати, мордувати и карати мухи, де лишь ихъ увидишь и подыбешъ. А теперь иди въ покою.

Абу Каземъ поклонивъ ся глубоко, дякуючи за вырокъ, а потомъ поднесши праву долонь, всунувъ кадому таку одну по-въ уха, що ажъ голось обзававъ ся въ судовой галѣ.

Перелякали ся вѣвъ, побѣдъ зъ великого гнѣву кади, а Абу Каземъ, поклонивши ся еще разъ низенько, сказавъ:

— О великій кади, силою права, давого менѣ передъ хвелею, убивъ-емъ, замордувавъ и укаравъ першумуху, котра..... сидѣла на твоимъ лицѣ.

Верства.

Вѣде мужикъ волами; Сонце припѣкае; Мужикъ нога протягнувъ, Лежить та дрѣмае. А вола собѣ понялъ, Зовсѣмъ на бѣкъ збились, Далъ ралтомъ за верству Ярмомъ зачепились. И прокинувъ ся мужикъ, И плонувъ до лиха, И поглянувъ на верству, Тай промовивъ стиха: „Тыфу! поганй москаль: Чи мѣсяца не мали, — Цо на самѣмъ на шляху Палѣ повбивали!“

Баранъ.

Набѣливъ жидъ мѣдьяковъ — И только смеркае, Все то бѣднымъ мужикамъ За сребло пускае. А самъ то вонъ бувъ купецъ — И торгувавъ мясомъ, То, бувало, що не кравъ, То купувавъ часомъ. Але колѣсь у ночи, Только що лѣгъ спати, Хтось стукае у вѣкно, Просить ся до хаты.

„Хто?“ пытаетъ се жидокъ — Я, — каже, — лустѣте! Може треба барана? Барана купѣте! — Пустивъ его у корциму; А той мѣшокъ зъ себе. — Отъ вамъ, — каже — и баранъ, Купѣте, коли треба! — „А що хочешъ? — Три копы! — Жидъ мацнувъ руками, За барана заплатавъ Трѣма копѣйками. Самъ не свѣтитъ, бѣсовъ сынь, А той не говоритъ; На помацки и бредуть Зъ мѣшкомъ до коморы. А комора у жидка Була — и крамниця, А часама за-едно Була и рѣзниця. Упустили барана; Мужика не стало. Чи ставъ мужикъ, чи не ставъ, Але вже свитало, — Жидокъ живо захопивъ Всѣ свои приборы, Живо — капцѣ и летить. Бѣгцемъ до коморы. Але только водчинивъ, Ахнувъ неборака: Ему замѣсь барана, Сночала собака. И пропавъ его баранъ, Але й того мало: Изъ коморы зъ бараномъ И мяса не стало.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

* TROMETTERS * (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.

свѣдѣнія, Обѣды, Вечеря. Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солидна.

Особый покоѣ для родины. — Найлучшй вана, пива, лѣкеры, виски и всѣ возможные напитки. Цѣна дуже мала. Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ призданнымъ. Пишучий сей адвертай-сментъ ручить за Тромейтера.

Гаврилъ Малниакъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Смѣхъ.

Наробились мужики, Разомъ полягали, Позѣхнули колька разъ Та й позасыпали. Але одинъ чи здурѣвъ, Чи чортъ его знае; За сокиру ухотивъ, Стиха подоймае, — Хватъ одного по карку! Голова водпала; А той голосу за чубъ, Та и зъ нею драла! И забѣгъ межѣ корчѣ, Голову ховае, Тай самъ собѣ неборака Стиха промевляе: „То-жъ то“, каже, „я смѣху Буду зъ него мати, Якъ устане та почне Головы шукати!“

Господаръ хаты.

Мужикъ лиха наробивъ, А жѣнки боявъ ся, — Сюды-туды по куткахъ, Та й подѣ полѣ сховавъ ся. Та лопатою подѣ полѣ: „А выльзай враже!“ А той далѣй у кутокъ Тай до неи каже: „Геть почана сатаго! Геть бѣсова мати! Теперь мене не займай, Я господаръ хаты.“ Ст. Руданскій.

Продажа русскихъ книжокъ — и — библиотека.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаете, або записати собѣ газету зѣ старого краю, пишѣтъ на адресу:

A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. У него можна достати романти словари и подручки до науки англійского языка и фотографіи славныхъ людей. — Вѣтъ также оправляе книжки дуже танъ и добро.

J. LIASHOWICZ

(I. Ляховичъ) 425 Shamokin st. ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій zegar-містръ и ювѣлѣръ

Всѣмъ направи zegar-ковъ виконуе точно, танъ и въ короткомъ часѣ и за нараву гварантуе. — Мае на складѣ великій выборъ zegar-ковъ золотыхъ и сребриныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого zegarka гварантуе. Обручки слѣбни, якъ хто купуе достаетъ въ подарунокъ гарный будильникъ.

Стѣнный zegary дае на выплатъ.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

* TROMETTERS * (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.

свѣдѣнія, Обѣды, Вечеря.

Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солидна.

Особый покоѣ для родины. — Найлучшй вана, пива, лѣкеры, виски и всѣ возможные напитки. Цѣна дуже мала. Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ призданнымъ. Пишучий сей адвертай-сментъ ручить за Тромейтера.

Гаврилъ Малниакъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гатунку

Братя! замовляйте у свого!

O. Murdza & Bro's 46. Second st. MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТѢ.

Сторъ заосмотреный въ наилучшій товары, спроважованй впростъ зъ наилучшихъ складѣвъ. — Майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае также одяга майнерскй и посылаетъ грошѣ до старого краю танъ, точно, скоро и беспечно. Слѣб до своего — а до чужого не пхай ся. Жидѣвъ омывають зъ далека!

Steam Laundry.

Мае сорочки, ковшѣрки, маншеты и другй рѣчи до ираня, то занесѣтъ до Mt. Carmel Steam Laundry. Вѣдъ сорочки 10 цнт., вѣдъ ковшѣрика 2 цнт., вѣдъ маншетѣвъ 4. цнт. — Офѣсь той есть за Righeter's-овымъ шторомъ зъ-заду. Если хто потребуе конѣ и керчи на весѣля або похороны може достати по дуже низькой цѣнѣ у: Robertsons Livery West 2-nd Str. Mt. CARMEL, PA.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всѣмъ потрібнй рѣчи до житя, якъ также убрана майнерскй и звычайнй можна купити. Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, танъ и беспечно

Продае шѣфкарты. Не вѣдъ нынѣ вже знаютъ люде солидного предѣдателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ — Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Наибольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшений и на ново урядженыи. Новый дѣмъ великій, красныи, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 показуе, що може компанічна работа. — Всѣ разумнй Русины належатъ до той компаніи, купуютъ зѣ своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Заряджае нимъ: Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырбляе 25.000 бочѣвъ мѣсячно.

Пиво одного зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть вѣльне вѣдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшѣмъ. Завсѣгды однои и тон самои доброты и пріемного-смаку и есть споряджане подѣ зарядомъ одного зъ найздѣбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.

Вырбляе въ наилучшѣмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ: LAUER BREWING CO. READING, PA.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246 Pearl Str. Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, спате! А куда такъ спѣшите? — До Талпаша, брате! — Что за Талпашъ? Звѣдки милыи? — Та-жъ крамль нашъ милый — У него всѣ Русины — Подарѣваютъ спамъ! — Что за бриндажъ и пиво тамъ? — Обходитъ ся фанно! — Обслужуе якъ братамъ! — Танъ надвѣчално!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Горечка и Ф. Михальского.

въ Jersey City, N. J. 38 Green Str.

Каждый Русинъ идучй зъ края, чи до края, або малчй агу вѣбудъ потребуе въ Нью Йорку, чи околци, повиннй вступити до того готеля, бо:

Тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Достане нѣдлѣгъ таный, чистенькй и беспечный.

Понесе зъ того готеля лишь пару грошѣвъ до неспѣльванійского, лѣгавского в центральского дѣна, а также дѣна звѣдки стрѣльчаря розходатъ ся по цѣлымъ мѣстамъ и околци, якъ Newark, Вуаонне и т. д.

Феры до Нью Йорку и Вруклина также пойдѣтъ носомъ.

Въ танъ готелью порадѣтъ вамъ бѣе и лѣтѣно, де тану шѣфкарты купити, а если не знаете, то запровадитъ васъ охотно на дѣно, або на шифу, та взалгѣтъ дѣдуть всяку добру раду.

Въ готелю томъ е также прекрасна галля на мѣтиши, забавы и весѣля.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчитъ всякй хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо невѣрбанныи лѣкаръ въ справахъ положничихъ. Говоритъ по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

William D. Chmielewski, 231 E. Centre str. SHENANDOAN, PA.

Панове сальонѣсты зъ Шенандоръ и всѣ, що хочете набути для себе виски, пива, темперу въ большѣй скѣлѣности, зайдѣтъ до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Найне зарабатуютъ зъ васъ чужй, дайте заробити своему, божъ Хмѣльовскій честный и справедливыи чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе. Купуйте у него!

Читайте и улажайте.

Станъ и огляни вѣвъ возы для бучерѣвъ, просерникѣвъ, голсельникѣвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ наилучшого материалу и наилучшѣйшой роботы.

Головне ковальство Специально вырбляють ся желѣзнй плиты, и обгороджени надгробникѣвъ.

J. V. Zimmerman Cor. Independence and Market str. SHAMOKIN, PA.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.

Вышаймае также керчи на похороны, христианъ и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довольна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчитъ успешно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптеку, въ котрой вырбляютъ ся дуже добри и помѣщи лѣкарства.

Розмовитъ ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой околци знаютъ добре Шлюпаса!

СВОЙ ДО СВОГО!

Е. INDEPENDENCE near VINE STR. въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькй танъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и другй напитокъ все свѣжй и наилучшого гатунку. Услуга чѣмна и солидна. Скланки великй и малй послѣя вподобы. Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомогати.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

ОЛИФАНТЪ ПА

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКЪ

Звѣстного руского патриоты. Есть се наилучше заосмотреный зѣ всѣхъ шторѣвъ во всѣхъ потрібнй товары и всякого рода по якъ наилучшѣйшой цѣнѣ. Каждый тамоншый Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, найспѣшитъ до своего руского штору. Особено нашй гадзынѣ наййдуть громадно!

Пащо Юськовъ, Шмульвѣ спомогати? Идѣтъ до своего.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противѣ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Трохановского. въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождѣй хвилѣ свѣже мясо всякого рода. И волове и телече и вепрове. Ану гадзынѣ не волочѣтъ ся по чужихъ — маете свонъ!

Юлианъ Копыстявскій (JULIAN KOPYSTYANSKI) 420 W. Pine st. SHAMOKIN, PA.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитокъ можна ту достати, якъ пиво на шклянкы и бутельки, винѣ розмаитого гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.

Спѣшитъ Братя Русины до своего братчика Юлька.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAUTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAN PA.

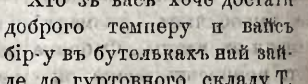
Гей темпераны, читайте. Кто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вѣвъ бѣруе въ бутелькахъ наййдѣ до гуртовного складу Т. Улячка и П. Райткевича а певно не пожадуе. Ану попробуйте!

ЛИШЬ ОДЕНЪ РУСКІЙ БУЧЕРЪ НА ЦѢЛЕ МѢСТО

Бенедикъ Талпашъ даритѣвъ рускои плебаніи въ Шамокінъ, Па.

Братя Русины! У Бенедика достанете все свѣже и здорове мясо. Хвалити сѣо бучерѣвъ не потребуемо, бо добре само ся хвалитъ. — Скажемъ лишь, що правдивый Русинъ и патриота не буде иншого мяса бѣти лишь зъ рускои бучернѣ.

Руска бучерня. — RUSSIAN MEAT MARKET — OLYPHANT, PA. КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускій господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тигати ся за чужими, коли у своего Русина танъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Танъ въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свалѣ. Мае вѣнъ свѣже, добре, тане мисо всякого рода. Розвѣзтъ въ часѣ и пунктуально. Ану-жъ зайдѣтъ до него и попробуйте вѣдъ него купувати мясо, а певно не пожадуе!

Учѣте ся, братя мои! Думайте читайте.

И чужому научайтесь, И своего не дурайтеся!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда, Всюды пануе брехня,

Въ вашихъ лишь сердцахъ, о братя, Най не повстане вона!

Ив. Франко.